

Zdravíme hele z Malamulele!

...a posíláme séééerdečné pozdravy ze severního koutu Jihoafriky.

Posledně jsem slíbila zprávu od Saši, ale Saša píše takové zprávy hrozně nerada, tak jsem to zas já. Teď hledám, kde bych navázala... „to je dneska zase vedro...“ – zvláštní, jak jsme se rychle adaptovaly oproti místím, kteří skoro denně “hrozně trpí šíleným vedrem”. Někdy na začátku listopadu začalo pršet. To znamená, že od té doby vytrvale prší a nepřestane až do zimy... dělám si srandu. Prostě občas přijde bouřka nebo jenom déšť. Když se vyprší, je zase hezky a vedro a dusno. Bouřky zatím neměly velký ochlazující efekt, ale když je pršení na dýl, tak se ochladí a je pak pár dní pěkná zima, asi kol 18°C ☺ - chápejte, oproti čtyřicítkám je to fakt rozdíl. A nekecám, děti i učitelé chodí celý den v zimních bundách! Každopádně co začaly deště, okolní pustina se začíná zelenat, tak je to trochu veselejší, včera jsem dokonce viděla baobab v květu! “Domorodci” si na nás zvykají pomalu, hlavně když jdeme ze školy vesnicí, to je prostě atrakce – bělošky,

co chodí pěšky. Řešíme to tak, že na odrhovačku „How are you, mulungu?“ už prostě neodpovídáme, protože bychom se u“fajn-end-jů“ovaly.

Co dál... máme se pořád dobře. Tím líp, že se blíží prázdniny. Ne že by nás práce ve škole omrzela, ale prázdniny jsou prázdniny a děti jsou holt děti, aneb slovy jednoho kamaráda salesiána „děti jsou jako prd – vlastní se daj přežít“☺. Děti jsou fajn, dokud po nich nemusíte něco chtít. Když je ale máte něco naučit, to už je horší, protože musí něco dělat, nedej bože přemýšlet a to bolí. Mimoto si musíme zvykat, že africká mládež zbožňuje kravál, takže utiřit je není vůbec jednoduché, překřičet téměř nemožné, přimět je poslouchat mladou bílou holku = mission impossible. Já i Saša máme problémy se získáním patřičného respektu k nám jakožto učitelkám. Jednou to na mé hodině umění v 6.B došlo tak daleko, že na začátek příští hodiny jsem si pozvala třídní učitelku a po zbylou třičtvrtěhodinu se milí šestáci učili, co to je ticho (kupodivu to vydrželi, ovšem poprvé a taky naposled) a psali, proč mě nerespektují. Pro představu nejčastější odpovědi: netrestám je a nebiju, což bych podle nich měla!, jsem bílá, přišla jsem na konci školního roku, nejsem jejich třídní učitelka, neznají mě, mám slabý hlas, jsem milá atd. A hlavně se mi moc omlouvají a prosí o odpuštění... haha, kdyby tak aspoň v momentě, kdy to píšou. Sašu zase vytočila 6.A, a to tím, že při předvádění pokusu o rozpustnost cukru ve vodě se jeden z žáků připlížil nenápadně ke katedře a vypil jí sklenici vody s rozpuštěným cukrem před očima. Následkem toho činu se rozhodla, že s touto třídou již nechce mít nic společného. No uvidíme, jaký budou příští rok letošní páťáci a jestli se ze šestáků přes vánoce zázrakem nestanou sedmáci. Nevim, nevim, když i ty malí roztomilí předškoláci si z nás akorát tak utahují, když jsme s nima náhodou chvíli ve třídě samy bez jejich učitelky ☺.

Naše každoranní práce s předškolákama teď naštěstí skončila, protože začaly zkoušky. Školní rok začíná v lednu, je rozdělen do 4 semestrů zakončených zkouškami a oddělených prázdninami. Zkoušky na konci roku jsou nejdůležitější, kdo je neudělá, propadá. Vánoční prázdniny jsou letní a nejdelsí. Původně trvalo poslední zkouškový týden, ale že to bylo moc nahuštěné, letos to budou dva týdny. Navíc kvůli MS ve fotbale se nestíhala probrat látka, takže nebyly jarní prázdniny a ještě je školní rok protažený. Minulý týden se psaly státní testy, asi něco jako u nás ty srovnávací. Následující dva týdny budou vypadat tak, že ráno do první přestávky a někdy ještě i od 11ti do druhé přestávky se budou psát testy, jinak bude normální rozvrh. Testy připravují učitelé a musí je schválit sr. Lidia. Žáci jsou na testy smícháni do tříd tak, aby nemohli moc popisovat, takže v každé třídě jich bude skoro z každého ročníku 5 + 2 dozorčí učitelé. Doufám, že se děti po testech vrátí do svých tříd (loni se prý rozutekli), protože se těším na poslední hodiny s oblíbenýma sedmákama. Asi je mj. budu muset naučit nějakou koledu, protože tady ještě donedávna ani neznali slovo christmas carol a loni zpívali jednu koledu 4x dokola, protože jich víc neznali. A sr. Lidia chce hromadně oslavit vánoce letos se vším všudy. Zvou si mě i učitelé z jiných tříd, ať je přijdu něco naučit, prý klidně česky... to se radši naučím ty anglický koledy, než bych zneuctila mateřštinu☺. Mimochodem v supermarketech jsou “vánoce” asi už od té doby, co jsme tady.

Ale ještě zpět k sedmákům - věřte nebo ne, i jen po těch dvou měsících mi budou chybět. V pátek se loučili se školou a škola s nimi. Ráno byla slavnostní mše a potom program, který pro sedmáky připravili šestáci, nebylo to nic moc a pak sedmáci i s jejich učitelem odjeli do nedaleké rekreační oblasti Nandone, kde měli oběd, snědli mega rozlučkový dort, nechyběla vyjíždka na lodi, plavání v bazénu a grilování kuřat. K mému potěšení a ke zděšení Saši nás taky pozvali. Saše nebylo dobře, já jsem si to celkem užila, až na šíleně hlasitou hudbu v taxíku a zpoždění oběda, takže jsme obě umíraly hlady, zatímco děti se nepřetržitě ládovaly brambůrkama a čokoládama, kterých měly plný brašny. Vrátili jsme se o 2 hodiny později ke škole, kde někteří rodiče už našťavaně přešlapovali, někteří vůbec nepřijeli, takže jednoho hochu odvezly sestry domů do nedaleké vsi, druhý musel přespat u nás. Rodinná situace totiž vypadá nezřídko tak, že rodiče pracují - a žijí, někdy i s někým jiným, bůhvídkde, často v Pretorii či v Joburgu a děti žijí s prarodiči nebo tetami apod., kteří mají dost starostí se sebou a vlastními dětmi.

Holy Rosary je škola soukromá, školné činí od 200 do 550 Randů měsíčně, podle ročníku. Takže, k našemu zklamání, o sirotky se tu zrovna nestaráme, nicméně od některých rodičů se nedaří poplatky dostat. Z poplatků se hradí vše ohledně chodu školy – technické a materiální zázemí (které je na české poměry dost minimální, nicméně lepší než před

příchodem salesiánek), pak platy učitelů a ještě z nich musí vyžít sestry, nyní včetně nás a kluků. Už od ledna si učitelé vytrvale stěžují na nízké platy, přestože sestra Lidia je zvýšila z R1500 na cca R6000 díky tomu, že zredukovala zbytečně vysoký počet uklízeček a dalších technických pracovníků. To je prostě pořád stejná písnička asi všude. Tady to došlo tak daleko, že někteří učitelé za sestřinými zády tajně napsali dopis "školní radě" o tom, že sestra je jako ředitelka neschopná a kdesi cosi. Pro jistotu místo podpisů napsali jen iniciály, a to ještě zřejmě ne zcela pravdivé. Vtipné je, že někteří ze zúčastněných sami nemají ani patřičné vzdělání. Pár dní před tím se provalil zas jiný skandál – pár sedmáků po škole zneužívalo holčičky z předškolní třídy. U jiných se našly pornografické časopisy. Teda má to tu chudák sestra pěkně nelehké, ale bojuje statečně a zatím taky úspěšně, jen tak dál!

Hlavní rozdíl mezi Holy Rosary school a ostatními školami, ať už státními či soukromými, je asi to, že tady se děti už rok opravdu nebijou, což by měla být samozřejmost vzhledem k tomu, že to zákon zakazuje, ale není. Ve třídách je "jen" kolem 40ti dětí oproti státním školám, kde je počet žáků na učitele značně vyšší. Vzájemné spory žáků se řeší předně vysvětlením, že ubližovat kamarádům není správné a je třeba se omluvit a usmířit. Když to nepomáhá, tak je na radě třídní učitel(ka), pak sestra Lidia, která může zavolat rodičům, a to už jsou slzy v očích, protože rodiče by svým potomkům dli pořádnou nakládačku, takže tohle už opravdu zabírá. Fakt je, že ze slova "sorry" se stává prázdná fráze. Co s tím? Od toho tu je disciplinární komise složená z vybraných učitelů a snad i asi dvou rodičů. Zatím toho moc nevymysleli. Že by třeba důkladně vyžadovat dodržování daných pravidel? To je vysilující a i když je tu dost skvělých učitelek a učitelů, nevím, jestli tohle funguje. Sama se snažím vyžadovat aspoň to málo, co jsem si sama stanovila, ale s mojí autoritou u školáků to nějak vázne.

Ohledně školních poplatků chci ještě zmínit další věc – jak již řečeno, jsou rodiny, které se dostanou do situace, kdy už si nemohou či nechťejí dovolit platit školné. Sestra Lidia nás požádala, abychom oslovily všechny možné známé i neznámé s prosbou o pomoc ve stylu Adopce na dálku, čili o dočasnou finanční podporu těchto dětí. Organizace „Adopce na dálku“ tady ale není, takže by to bylo spíš jako přes nás jakožto dostatečně důvěryhodné osoby bez organizační záštity. Takže kdybyste věděli o někom, kdo by měl zájem, prosím ozvěte se a my vám pošleme podrobnější informace. No a to je pro tentokrát ze školy vše.

V oratoři žádné změny, s mládeží rovněž při starém... aha, o mládeži jsem vlastně ještě nepsala. Tak to je skupina dětí mezi 12 a 16 lety, kterou vede sestra Stela ještě s asistentem a pravděpodobně budoucím nástupcem, jehož jméno Talent není extra výstižné, za to ale byli krásný pár s Perfect. Jestli spolu ještě pořád chodí, to neví asi nikdo, možná včetně nich, protože "chození" tu má zvláštní podobu. V podstatě je to bráno jako něco neslušného a každopádně se to nesmí navenek nijak projevovat, i když se to veřejně oznamuje. Takže když spolu dva lidi chodí, tak je zpravidla vůbec nevidíte spolu, natož něco víc. Naopak je oba můžete vidět držet se za ruce, ba se objímat s jinými "kamarády". Na to, že některým je opravdu teprve 12, vypadají i se chovají aspoň tak na 16 a všichni jsou moc fajn a moc milí a máme je všechny opravdu rády. Nicméně když mají něco sami organizovat... no, ehm, třeba jejich dochvilnost vypadá tak, že se dostaví buď hodinu - dvě po domluveném čase nebo vůbec. Když už se jich pár sejde, bez přítomnosti sestry Stely nejsou schopni či ochotni cokoli řešit. Takže sice dva měsíce dopředu nacvičovali tance, ale program a další technické věci se šily horkou jehlou týden před akcí. Řeč je o fundraisingové akci, která měla podpořit mládežníky z méně zámožných rodin, aby se mohli zúčastnit 4-denního workshopu v Johannesburgu v polovině prosince. Akce se konala ve farnosti, počasí bylo pěkné a program nakonec oproti očekáváním celkem ušel. Jen byla velká chyba, že nebyla ohlášena pauza na oběd, který publikum pochopilo jako příjemnou třešinku na dortu, a tak se většina lidí nadlábla a odešla. Nicméně účel byl splněn, nějaké peníze se vybraly a my už se na výlet do Joburgu moc těšíme, protože po workshopu budeme pokračovat do Kapského města spolu s Cristovalem, který nás pak nadobro opustí. Měl by ho časem nahradit jiný dobrovolník z Chile.

Za 14 dní po fundraising-akci přijel biskup na biřmování, které se konalo rovněž v naší farnosti, kde se tím pádem sjela mládež z různých okolních farností. Po delší době jsme se tedy zúčastnily mše a znovu tak učiníme možná na vánoce - zpěvy byly úžasné, biskup řekl sice jen pár slov, za to anglicky, ale 4 hodiny je na nás prostě moc.

Poslední věc, kterou chci zmínit, je náš "rodinný" – komunitní – děkovací výlet se sestrami a s klukama dobrovolníkama. Sestra Lidia se tímto totiž rozhodla zavést tradici, aby si členové komunity alespoň jednou za rok vyhradili čas věnovaný výhradně sobě navzájem, kdy si také navzájem poděkují a řeknou si takové ty hezké věci, jako čeho si váží, co oceňují a tak. Původně jsme měli v Nandone dokonce i přenocovat, ale to by bylo moc drahé. I ten jeden den stál za to, sestra Lidia si dokonce zarybařila a já jsem se dokonce vykoupala navzdory zákazu koupání kvůli krokodýlům (uklouzla jsem, když jsme si na břehu házely talířem se sr. Christinou). Pak jsme taky slavili najednou troje narozeniny – Pancho, sr. Christina a já. Je tu zvykem přinést v den svých narozenin do školy dort a rozdělit se o něj se spolužáky či kolegy. Pancho samozřejmě dort nepřinesl, ale protože má funclub učitelek a protože jiným místním zvykem je polít oslavence vodou, tak dostal místo dortu kýbl vody na záda.

Ufff, 2 stránky, příště bude muset napsat Saša. Loučíme se, ať se vám všem dobře daří, pište, ale nečekejte moc odpovědí, prostě vězte, že na vás myslíme a vše dobré vyprošujeme a přejeme, abyste bděle a pozorně prošli adventem až do Betléma!

Kristýna & Saša

“Rodinný” děkovačí výlet

Mládežníci Tanaka (14let!), Rhulani(16) a Thlamulo(?)

1 z 1000 kadeřníctví – možná nevíte, že všechny ty krásné copánky a zaplétánky jsou z chemonu a dlouhé „vlasý“ dam jsou paruky.

Na oratoři – v pozadí sestra Christina.

Typické vesnické (okrouhlé, hliněné) baráčky – obvykle 3 pro 1 rodinu... stejně nechápu, jak se tam na noc vejdou.

Sedmáci se loučí s dortem ☺

